

SELMECI UJSÁG

Társadalmi hetilap.

Előfizetési árak.		Felelős szerkesztő	Kiadó és laptulajdonos:	Hirdetési díjak millimeter árszabás szerint.
Selmecebányán:	Vidéken:	Wagner László dr.	Nádósy Ferenc	Nyilttér sora 40 fillér.
Egész évre 8 K — f.	Egész évre 9 K — f.	Selmecebánya.	Zólyom.	Hirdetési és előfizetési díjak a kiadó címére Zólyomba küldendők.
Félévre 4 K — f.	Félévre 4 K 50 f.	Szerkesztőség: Deák Ferenc-utca 2.	(Telefon szám. 11.)	
Negyedévre 2 K — f.	Negyedévre 2 K 30 f.			
Megjelenik minden csütörtökön.		Főmunkatársak: A főiskola hallgatói.	Kéziratokat nem adunk vissza.	

A lap tiszta jövedelmének 25 százalékát a „Főiskolai-Kör Otthona“ javára fordítjuk.

Kedves Lits.

Menni óhajt? ez nem lehet, nem bírjuk elhinni. Kérjük, gondolja meg a dolgot jobban. Mi nem eresztjük, mert nem nélkülözhetjük. Önre nagy szüksége van Hontvármegyének, sőt az országnak is. Hová lennének az Ön óriási bölcsessége, tapintatossága nélkül? Nem. Nem tudunk távozásába belenyugodni, mert szeretjük szívünk egész melegével.

Tudjuk ugyan, hogy egészsége erősen meg van rendülve a megfeszített munka folytán, különösen pedig idült gyomor és végbél hurutja van, de hát ezeken a bajokon segíteni lehet. Tartózkodjék ezentúl a munkától jobban, egészségére pedig fordítson nagyobb gondot. Menjen megint Karlsbadba, utókurára pedig jöjjön hozzánk Vihnyére négyes hintón. A polgármester már tárt karokkal várja.

Mi nem kívánunk mást, csak azt, hogy országunk és törvényhatóságaink vezetőit gazdag tapasztalataival, bölcs tanácsaival, világos fejével és nagy tudásával ezentúl is támogassa. Mi az Ön igazságszeretetét, szeretőt, gyöngéd kormányzását nélkülözni nem bírjuk. Nem titok előttünk az sem, hogy egyedül Ön az, aki Magyarországra vigyáz mostanában.

Tudjuk, hogy az »Egyetértés« június 16-i közleménye bántja egy kissé, de kérjük, ne vegye komolyan ezt a lapot, hiszen ez egy ronda könyvatos, amely csak revolvereskedik. Bizonyára valami anyagi előnyt akartak öntől kicsikarni vagy hatalmas befolyása révén valaki valami hivatalba akart jutni. Igazán borzasztó, hogy a sajtó az újabb időben mennyire visszaél jogaival. Meg kell rendszabályoztatni.

Igaz ugyan, hogy egy kis hibát követett el akkor, amikor három megyei tisztviselőt csak azért függesztett fel, mert jubilálni nem akartak, de hát ez még nem olyan nagy bűn. A legmagasabb helyen nem olvassák az »Egyetértés«-t s aligha szereznek arról tudomást, hogy ön azt a bizonyos fátyolt egy kissé kíméletlenül lebbentette fel. De ha megtudják is, megbocsátanak, minthogy megbocsátották önnek ifjúkori tüzeskedéseit, viselkedését.

A tisztviselők pedig már ki vannak békítve azzal, hogy a fegyelmet megszüntette s állásaikba őket visszahelyezte, amikor észrevette, hogy bakot lőtt. Ön ezért a kis hibáért különben is erősen megszenved, mert nyilvános vesszőfuttatást kell átélnie. Ah! az ön tapintatossága határtalan.

Az ön érdemei sokkal nagyobbak,

semhogy az ilyen esekélyeségek a latban nyomhatnának. Hiszen ön elveit a közjó érdekében annyiszor feláldozta, annyi mindenféle urat hűen, önzetlenül és kitartással szolgált még a szomorú időkben is, hogy ezt elfelejteni nem lehet. A lehetetlent is lehetővé tette, két törvényhatósága érdekében egy egész koalíciót rendezett be önmagának. Uram! Ön egy generálzseni. Kell, hogy csodálattal adózzék Önnek mindenki.

Önt mindenütt szeretik. Bécsben és Budapesten, Andrassy és Kossuth, Hontvármegye és Selmecebánya. Lehetetlen, hogy népszerűségének tetőfokán menni engednék. Hiszen Ön magasabb feladatokra van hivatva. De ha mindenki megfélemlenék is az óriási érdemeiről, mi nem. Mi mindig hálásak szoktunk lenni. Hosszu évek során felszaporodott tekintélyünk egész súlyával oda fogunk hatni, hogy a hazának, városunknak megtartsuk, megmentsük.

Mi kedves embereinktől, akik szívünkhöz, lelkünkhöz vannak növe, megválni olyan könnyen nem tudunk, az érdemeket méltányolni szoktuk. Fáklyásmenetet és kivilágítást csinálunk, a törvényhatósági bizottsággal bizalmat bizalomra szavaztatunk, a fél várost deputációba visszük Önhöz csak azért, hogy maradjon.

Emmy.

(A Selmecei Ujság eredeti tárcája.)

Még régebben megkértem Emmyt, aki legbensőbb, legkedvesebb barátnőm volt mindig, hogy ha az »esemény« megtörténik, ne is írjanak, de sürgönyözzenek, mert tudva az előzményeket, minden óra csak izgalmat hoz nekem s egy percet se készenek a megnyugtatóssal.

Mikor ezt a várt sürgönyt kézhez vettem, a szívem verése majdnem hallható volt, annyira nem tudtam legyőzni felinduláso-mat. »Margit, kérem jöjjön azonnal Emmmyhez. Még nincs semmi. Ákos.« Behunytam a szemem, hogy várjak, mert hisz ez nem lehet benne. Újra elolvasom; de igen, — szóról-szóra így! Még kábult voltam, s csak egy sejtelmes, rettenetes távol érzés lehetett az, ami a leggőrcsösebb zokogást felidézte nálam; s így talált férjem.

Annyira szeretttük egymást Emmmyék és mi, hogy egy pereig sem haboztunk s míg férjem az uti-rendet, hajó indulást állította össze, én lázasan csomagoltam. Magam sem tudom, hogy kerültem a kupéba, csak lehunyt szemhéjaimon keresztül is láttam férjem kérélt, féltő tekintetét: vigyázz magadra! Többször tettem meg a hosszú utat Emmmyékhez s mindig kedves volt az nekem, de

most testben-lélekben megtörve szálltam le a vonatról. Aztán fel a hajóra. Lent maradtam volna a kabinban, oly terhemre volt az emberek látszólag vidám sürgése, de kénytelen voltam a fedélzetre menni a tarthatatlan hőségtől.

Nem élveztem az Al-Duna szépségéből semmit, pedig máskor egész mámorossá tett e remek ut, csak a percek számoltam türelmetlenül, míg végre ami állomásunkhoz értünk. Én voltam az első utas a hidon s mikor nem láttam kint egyet sem a gyerekek közül, csak Ákost egyedül, szívem majd meghasadt, lábaim felakarták mondani a szolgálatot. Némán, szó nélkül, köszöntöttük egymást. Amikor beemelt Ákos a kocsiba, felig elájultam az izgalomtól s a hosszú uttól, melyen a szívem nem hagyott egy pernyi pihenést sem gyenge testemnek.

Sebes ügetésben ment a két fekete ló a pompás Széchenyi-úton, s a Duna mentén fujdogáló szél magamhoz térített. Hogy van Emmmy? Alig mertem kimondani s rettettem a felelettől. »Nagyon rosszul s kívánta látni.« Nem bírtam többet szólni se Ákos nem beszélt. Mikor el kellett kanyarodnunk az ő verandájuk előtt, mert a kocsinak meg kellett kerülni a házat, be az udvarba, — akkor tűzött oda az esteli nap-

fény teljes pompájában a fényes ablaktáblákra s szélesen széttárt keretjei között láttam Emmyt állni várni rózsaszín ruhában. Itt még nem várt soha.

Bent az udvar felől van a főbejárat, ott, a löpesőkön, a nyitott veranda alatt mely tele van futva vadszőlővel, ott várt mindig Emmmy, kezén az én kedvencem, a piaci Emmmy, később a csöpp Ilus, mikor Emmmyke már a kocsis hákesójára ugrott, onnan karjaimba s így mentünk Emmmyhez, aki eszményi szép szóke asszony volt, s még eszményibb anya... Oh, ha ezt a képet felújítom magamban, kegyetlen, rossz irigység, lelketlenség vesz rajtam erőt s most nem kegyelmeznék meg senkinek, rosszat akarnék másnak, amiért nem kegyelmezett meg a végzett az én bálványomnak.

Senki nem jött elénk, csak Ákos karján mentem fel a lépcsőkön; a hűvös, jól ismert szobákban áthaladva, ott, ahol a kocsit várta, várt engem is egyedül, gyermekei nélkül Emmmy. Szerettem volna előtte fájdalommal leroskadni s könyörögni hozzá: ne okozzon nekem ilyen bánatot, nem bírom ki. De ő lázas örömmel, erősen, hogy fájt, szoritott magához s intve Ákosnak, hogy menjen ki, azt mondta nekem: »Margit, nézz ki e csodába, e naplementébe, melyet százszor áhítatosan néztünk

De hogy is ereszthetnék. Hiszen Önnek köszönhetjük a gazdasági fellendülést, mert a háztartásra vonatkozó törvények és törvényes rendelkezések betartását oly szigorúan ellenőrizte. Ön volt az, aki az akaratszabadságnak nyilvánulását a múlt tavasszal minden irányban biztosította, tisztviselőinket a szabad meggyőződés követésére hívta fel, Ön volt az, aki szóval és írásban és házalással is a népakarat érvényesülését lehetővé tette. Sohasem feledjük el azt a jelenetet, amikor az ország vezetőinek a teljes szabadságot hirdető rendeleteitől átható, a Hungária előtt oly gyönyörű szónoklatot tartott a tiszta meggyőződés követése érdekében. Ön valóban remekül képviselte kormányának akkor hangoztatott elveit.

Kedves Lits! mi önt imádjuk és kérve kérjük városunk jövője érdekében, ne hagyjon minket árván, magunkra. A szomorú időkben vigasztalónk, a jó időkben elvtársunk és vezéresillagunk, ne hagy el bennünket.

Óh maradjon, maradj!

Főiskolánk.

(Folytatás.)

A doktorátus kérdésében a vidéki osztályok egyhangulag a mellett nyilatkoztak, hogy a selmecbányai főiskolának megadassék a jog, doktor címet adományozhatni.

*

A betérjesztett vélemények mindenikéből kiviláglik az a hagyományos szeretet, a mely a selmecbányai főiskolát végzetek kebelében az alma mater iránt mindig meg is volt.

Ha nem is mondja mindenik, mégis azt lehet mondani, hogy szakközönségünk egyhangulag a főiskola különmaradásának és fejlesztésének híve. Általános a kívánság, hogy egyetem jelleget nyerjen, azonban, hogy ez mily módon eszközöltessék és a kibővítés milyen fakultásokkal történjék, arra nézve csak a budapesti osztály ad némi irányelvet.

Vitán kívülnek kell tartanom azt, hogy mindnyájunk szeme előtt nem egy műegyetem lebeg, a melynek keretébe a bányászat és kohászat is belevetessék, de

együtt, egy lélekkel; s most, az esemény előtt végem lett volna ha meg nem tudom neked mutatni, hogy ily csodás, borzalmasan szép lesz az én elmenetelem is . . . « Amit rajongó szeretet őrzött, ápolt, fanatikus, bálványimádással rokon ragaszkodás az én tele szívemnek diktált, mind elmondtam. De ő nem is hallotta! csak erősen magához szorítva kényszerített, hogy lássam: mint megy lejjebb a nap a kis park rózsabokrairól diszfűveire, az eleven sövényre, a nagy, széles fehér csikra csúszva, az országutra . . . le a bújja zöld partra, érintve ami himbálózó, odaláncolt fürdőházunkat . . . s lebukik a fonséges Duna hullámaiba . . . Hang nélkül sirtunk . . .

Bejött Ákos s kérte Emmyt, hogy megengedi-e, hogy a gyerekek bejöhessenek Margithoz? Óh én édes, egyetlenem, kis szőke angyalom Emmykém, te anyád képmása s Ilus, anyja Iluskája, hogy öleltetek meg mind! értelme nélkül e nagy, halálos haldoklásnak! Csak a legnagyobb, a fú, apja büszkesége, ez a tul komoly gyerek nézett ránk oly szemekkel, mint ki sejti, hogy ennél a találkozásnál nincs öröm . . .

Másnap kiterítettük Emmyt . . .

Margit.

egy bányászati egyetem, a mely a szorosan vett bányászat és kohászat mellett még más kisegítő és rokon fakultásokat is felveend. Az új szakok megválasztásánál elsőrendű irány legyen az, hogy azok a fakultásokkal közös előismereteket kívánjanak meg és másodsorban az, hogy az illető szakokban Selmecbányán a gyakorlati kiképzés is lehetővé legyen téve.

A tudományágak között széttekintve, legelőször is a geologia tűnik fel olyan fakultásként, mely legjobb helyén éppen Selmecbányán volna. A geologia, mint alkalmazott tudomány, a bányász legfőbb segédtudománya, a bányászból született s ebből táplálkozik mai napon is. Már is sajnálattal tapasztaljuk, hogy a geológusoknak a bányásztól való eltávolodása szakunknak hátrányára szolgál s a közérdek szempontjából szükséges, hogy itt változás álljon be, a mi feltétlenül bekövetkezik, ha geológusaink a képesítést Selmecbányán nyerik el.

E fakultásnak a gyakorlati kiképzés tekintetében is Budapest a legkevésbé alkalmas hely és Selmecbánya a lehető legalkalmasabb, hol ugy a szabadban, mint a bányák mélyén a földalakulat jelenségei nagy változatosságban tanulmányozhatók.

Másik ily fakultás volna a vegyészeti. A budapesti műegyetem vegyészeti osztálya, bár be is tölti helyét, nem vetekehetne azzal, mely Selmecbányán a vas- és fémkohászattal kapcsolatosan és mondjuk, talán kizárólag vagy főképen az anorganikus vegyészeti technológiában képezni ki hallgatóit.

Azt mondani is felesleges, hogy egy ily vegyészeti szak jobb helyen el sem képzelhető, mint Selmecbányán, hol a most is fennálló vegyészeti, fémkohászati, vas-kémlelészeti, erdészeti, vegytani stb. tanszék sokkal bővebb ismeretekbe vezethetik be a hallgatóikat, mint bármely más főiskola és ámbár laboratórium bárhol is felállítható, Selmecbánya a zavartalan munkára is alkalmasabb, mint Budapest.

Ha az említett két fakultásra már vannak is egyetemeink, ezeknek Selmecbányán való felállítása azért mégis kívánatos volna.

Vannak azonban oly szakok is, a melyekre ma kimondottan egész Magyarországon semmiféle főiskola egyéneket nem nevel.

Ilyen első sorban a tüzeléstechnika. A budapesti egyetemen mint általános kisegítő tantárgyat adják elő, oly terjedelemben, a mely voltaképpen csak a kazántüzelésre ad némi alapot. Selmecbányán szintén mint általános kisegítő tantárgy szerepel, de itt, tekintettel a vaskohászat különleges céljaira, inkább a gáztüzelésre fektetnek súlyt, de ugy itt, mint Budapesten, sokkal kisebb az óraszám, semhogy minden tekintetben alapos tudást lehetne a tüzelések tekintetben szerezni. És ez nagy baj, különösen hazánkban, hol a drága és gyenge minőségű szén, a politikai okoktól eltekintve, az iparfejlődés legnagyobb kerékkötője.

A kazánfűtésre, a vas- és fémkohászat tüzeléseire a selmecbányai főiskola jó alappal képesít, az elsőre a budapesti műegyetem is, azonban az ipari tüzelések nagy számában a sötétségben tévelyeg minden szakember. Szükséges volna tehát oly fakultás felállítása, mely a tüzeléseket mint főtantárgyat kezelné, s mely fakultáson mindenféle ipari tüzelési rendszer előadtván, végre vége vettessék annak az óriási veszteségnek, mely az ipari tüzelések szakszerűtlen tervezése és vezetése folytán hazánk vagyónát ma évenként éri.

Egy ily fakultásnak Selmecbányán való felállítása magával hozná azt is, hogy itt nyerjenek tanszéket mindazok a tudományok, melyek oly iparágakat szolgálnak, hol a tüzelés a fő.

Ilyen volna az üvegyártási tanszék, mely tulajdonképpen a kohászatnak lehetne kiegészítője. A világ semmiféle műegyetemén a szilikátok elméletét oly kiterje-

désben és oly alappal nem tanítják, mint Selmecbányán a vaskohászati és fémkohászati tanszéken; hiszen minden tüzi kohászati műveletnél a szilikátok szerepelnek. A szilikát a kohászatban melléktermény, az üvegyártásban maga a cél, így sem az egyik, sem a másik esetben a szilikátok elmélete nélkül előre haladni nem lehet.

Az elméleten kívül az üvegyártásnál főtényező a tüzelés, még pedig a rendszert tekintve ma már majdnem kizárólag a gáztüzelés. Ugyde ugyanilyen tüzelésekre van szükség a kohászati lángtesteknél is, minélfogva láthatjuk, hogy a két iparág tüzeléstani alapja is lehet egy és ugyanaz.

Másik technológiai fakultásul jelentkezik a kerámia. Nincs Magyarországon nagyobb község, vagy város, amelynek határában ne lenne legalább egy-egy tégláégető. Magas fizetéssel dotált igazgatók vezetik a nagyobb téglagyárakat, de vajmi ritkán találunk ezek között magasabb képzettségű egyéneket, ami bizony magának az iparnak szolgál legnagyobb kárára.

A kerámiai iparnak tanszékét is Selmecbányán volna legalkalmasabb felállítani.

Az agyagtelepek felkutatása, felismerése geológiai, az anyag megvizsgálása vegyészeti, a kiégetés tüzeléstechnika, a zománc nem más mint üveg, tehát a kerámiai iparhoz mind olyan tudomány szükséges, melyre Selmecbányán ma is megvan a tanszék s csak a tulajdonképpeni szak-tanszék felállítása hiányzik, hogy a fakultás teljes legyen.

(Folytatása következik.)

Hulló csillagok.

Az »Egyetértés« június 16-i számában »Statárium a rebelisek ellen« címen erős támadást intézett törvényhatóságunk főispánja, Lits Gyula ellen. A közlemény a politikai vonatkozású részek kihagyásával így hangzik:

»Lits Gyula hontmegyei főispán statáriumot rendelt el három vármegyei tisztviselő ellen, akik abban a nagy bűnben leledzettek, hogy nem voltak hajlandók részt venni a hivatalos koronázási jubileumon. A tisztviselők arra hivatkoztak, hogy meggyőződésükkel ellenkezőnek találják azt, hogy megjelenjenek egy olyan ünnepélyen, amelyik sem testüknek sem lelküknek nem kell, mert semmi okot sem látnak arra, hogy ennek az alkalomnak örvendezzenek. Lits Gyula nagy hirtelen felfüggesztette a három forradalmárt s megindította ellenük a fegyelmi vizsgálatot. Hogy a jog és a nemzeti lelkiismeret ellenére, az nyilvánvaló. A megyei tisztviselő egy autonóm testület tisztviselője. Jog szerint azért — ha önként szükségesnek nem látja — semmi fajta formulával nem kötelezhető arra, hogy jubiláljon. A közvélemény pedig nemesak fölmenti őket, a remittenszék, hanem egyszerűen velük egy vétekből leledzik, mert a három tisztviselővel együtt nem jubilált ebben az országban tizenkilenc millió ember s ami nem volt bűne tizenkilenc milliónak, miért legyen nyaktörő hibája csak ennek a három szerencsétlen kiválasztottnak? Így állván az eset, a közvélemény igaz érdeme szerint bírálja el a Lits Ur nagy ilyekezését. Volt idő, amikor Lits ur nem volt ilyen szigoru. . .

Aki egykor forradalmár volt, az ne akarjon most a hatalom legénye lenni. Annál kevésbé, mert Lits urnak is van még a közelebbi multból egy és más a rovásán...

Lits ur emlékezzék vissza először arra az időre, amikor ő is rebellis volt, másodszer arra az időre, amikor éppen nem volt rebellis és vigyázzon! a főispáni szék néha hamarabb meginog, mint a legutolsó közigazgatási gyakoronok széke. Ki ne pottyanjon belőle.

Értesülésünk szerint a főispán a közölt ténykedéssel rossz szolgálatot tett minden irányban és széke csakugyan erősen inog.

H I R E K.

— **Kinevezés.** A földmivelségi miniszter *Michaelis* Róbert végzett erdészeti főiskolai hallgatót a magyarországi kincstári erdőket kezelő erdőtisztek létszámába a szászsebesi erdőhivatalhoz ideiglenes minőségű m. kir. erdőgyakornokká nevezte ki.

— **Felebbezés.** A törvényhatósági bizottságnak azon határozatai ellen, melyekkel városunk az alapokból a mutatózó 86000 koronás hiány fedezésére, továbbá a vihnyei kiadások fedezésére több rendbeli nagyobb szabású kölcsönök felvételét rendelte el és azon határozat ellen, melylyel a városi tisztviselők fizetésemelése lett kimondva, felebbezés lett beadva a belügyminiszterhez.

— **Mégis.** A Selmecebányáról Garam-Berzencére és vissza közlekedő vonatok közé — ugylátszik — mégis beékelnek egy vonatot, amely a fővonalhoz való csatlakozás hiányait lesz hivatva pótolni s lehetőséget főg nyújtani arra, hogy Vihnyére reggel vasuton is lehessen menni. A menetrend még nincs kiadva. Valószínű, hogy július 15-én kezdődik a változás.

— **A rendőrkapitányi hivatal új beosztása.** Junius hó 1-ével új beosztás lépett életbe a rendőrkapitányi hivatalban. A napos tiszt szoba, valamint a tiszt orvos és az állatorvos hivatalos helyisége az első emeleten, a jelenlegi bejelentési hivatal helyére került az 5. számú szobába; a bejelentési hivatal a 4. számú szobában nyert elhelyezést ugyancsak az emeleten. A katonai és illetőségi ügyosztályt a városháza második emeletére költöztették. Itt fogják ezután kiállítani a marhaleveleket is.

— **Tüdöbetegek szanatóriuma a felvidéken.** A Budapesti Szanatórium Egyesület igazgató-tanácsa *Batthyány* Lajos gróf elnöklésével a mult szerdán gyűlést tartott, melynek egyetlen fontos tárgya volt az Erzsébet-szanatórium kibővítése. Ezen tervet azonban részint a szanatórium kedvezőtlen fekvése, részint kis területe megnehezíti. Hozzájárul ehhez az illetékes hatóságok által a szanatórium utjába gördített nehézségek. Az egyesület igazgatótanácsa behatóan tárgyalta ezeket a körülményeket s arra az eredményre jutott, hogy a szanatórium kibővítéséről le kell mondania. Ellenben megteszi az előkészületeket arra, hogy a fővárostól távolabb alkalmas helyen, lehetőleg a Tátra vidékén új, modern szanatóriumot építsen. Nem lehetne ezt a tervet a létesítendő selmeci szanatóriummal összeegyeztetni?

— **Az erdősi emléktáblára** adakoztak még: Özv. Gy. A.-né és özv. W. S.-né 10—10 kor., Dukász Gyula 2 kor. A főiskolai ifjuság utólag még 2 kor. 70 fillért. Ezen adományokkal a gyűjtött összeg 924 korona 72 fillér.

— **A F. M. K. E. telirata.** A Fmke elnöksége mult hó 8-án keltezve emelkedett hangú felterjesztést intézett Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, melyben a koronázás 40-ik évfordulójának emlékére Nyitra egy kulturpalota felépítését kéri. A felirat kiemeli Nyitra város hivatottságát és az ott székelő Fmke különös érdekét. A számadatokat tekintetbe véve megállapítjuk, hogy a Fmke területén összesen 399,940 magyar, 131,819 német és 1,198,437 tót anyanyelvű állampolgár lakik. A német anyanyelvű lakosságot, mely a Felvidéken magyar nemzeti szempontból nem eshetik kifogás alá, egészen kívül hagyva a számításban, az egyesület működési területén 1,198,437 tót anyanyelvű emberlélek áll a 399,940 főnyi magyarsággal szemben, akiknek magyarosítására az egyesület 25 év alatt nem kevesebb mint egy millió koronát fordított. Hivatkozik továbbá a felirat arra is, hogy az egyesület ez idő szerint 45 kisdévodát tart fenn és 112 népkönyvtárat állított, végül megjegyzi, hogy ezen áldásos működések gócpontja a nemzeti törekvések oázisa. Nyitra legalkalmasabb a kulturpalota befogadására.

— **Az erdősi emléktábla** leleplezését rendező nagybizottság elnöksége junius hó 29-én tartotta zárógyűlést, amikor a számadásokat vizsgálták át. A végső számadás a következő: Összes bevétel 924 kor. 72 fill. Összes kiadás 869 kor. 64 fill. Marad 55 kor. 8 fill. A kiadás részletezve: Az emléktábla, keret, betűk kivésése, a tábla és keret falba helyezése 642 kor. 40 fill. Posta költség (levelezés, bélyeg) 37 kor. 75 fill. Grohmann Gyula (papir, nyomda költség, levelező-lap) 72 kor. 58 fill. Joerges A. özv. és fia (meghívó) 17 kor. 60 fill. Sümegh János (díszítés, lepel) 38 kor. 45 fill. Fizély Károly (zászlótartó állvány) 15 kor. Zenekar 10 kor. Králik Vilmos 1 kor. 60 fill. Bienenstock Lipót és fia (érc-tábla a lakoszoba ajtaja felé) 34 kor. 26 fill. Összesen 869 kor. 64 fill. *Alligander Lajos* s. k., pénztáros. A rendelkezésre bocsátott bevételi és kiadási mellékletek alapján megvizsgálta és 55 korona 8 fillér, azaz ötvenöt korona 8 fillér készpénzmaradvánnyal,

mely összeg a Selmecebányai Kereskedelmi és Hitelintézet 3508. számú betéti könyvecskében helyeztetett el, — helyesnek találta. Selmecebánya, 1907. junius hó 29-én. *Horváth Kálmán* s. k., elnök, *Székhely Vilmos* s. k., számvizsgáló.

— **Díjtekvés.** A Bauman Kuglizó Társaság vasárnap díjtekvést tartott. Az első díjját Székely Vilmos főmérnök, bányaiskolai tanár, a másodikat Havas Gyula a kereskedelmi és hitelintézet könyvelője, a harmadikat Bachrati József tanító, a negyediket Adametz Emil m. kir. dohánygyári igazgató, az ötödiket Arthold Géza városi tanácsnok, a hatodikat Mracsek Leopold bánya segédmérnök, a hetediket Hirschfeld Hugó kereskedő nyerte. A felette kedélyes mulatság a késő esteli órákban nyert befejezést.

— **A gimnázium.** A selmecebányai kir. kath. gimnázium értesítője már megjelent. Az elmúlt tanévre beiratkozott 173 tanuló. A hazafias nevelést az ünnepélyek ékes-szóloán igazolják. Ily ünnepélyek lettek megtartva Rákóczi Ferenc emlékezetére, a magyar szabadságharc megünneplésére, a király koronázásának 40-ik évfordulója alkalmából, Erdősi Imre kegyesrendi papnak és branyiszkói hősök emlékére. A tanév folyamán csak kisebb bajok fordultak elő közegészségügyi szempontból, komolyabb megbetegedés, ragályos betegség, halálos nem fordult elő. Erős mozgalom indult meg az intézetnek 8 osztályúvá való kiegészítése érdekében, amely kielégítő eredménnyel kecsegtet. Az év végén az összes tanulók száma 158 volt kik közül jelesen 5, jól 25, elégségesen 89, egy tárgyból elégtelenül 18, kettőből 12, több tárgyból 9 végezte az osztályokat. A pótvizsgálatok

augusztus 31-én, a következő tanév kezdete szeptember 4-én lesz. A felvétel 3-ig történik, a további 8 nap alatt csak igazgatói, két héten belül főigazgatói, később csak miniszteri engedély alapján eszközölhetők a felvételek. Felvételi díj 6 kor. A tandíj 48 korona, mely négy részben fizethető.

— **Ipolyság telefonállomás.** Az állam Esztergomon át Ipolyságig állami telefonállomást épített. Ha kész lesz, mi is beszélhetünk Esztergomon keresztül Ipolysággal.

— **Asszonybíró.** Kerisora község lakosságának férfiai apránként mind kívándoroltak Amerikába. Mint a jó kapitány a sülyedő hajót, utolsónak hagyta el a falut a községi bíró. Aki férfi nemhez tartozó maradt, az csak öreg, gyerek vagy nyomorék. Bíró nélkül pedig nem állhat egy falu s az asszonyok közös elhatározással egy 24 éves talpraesett ügyes menyecskét választottak meg bírónak. Az asszonybíró ellen a közigazgatási hatóságoknak semmi kifogásuk nincs, mert ügyesen teljesíti a reá bízott tiszteket. Hej! minálunk is el kelne ilyen helyre asszony — polgármesterek.

— **Földbirtok eladása.** A város tulajdonát képező Ertl major a mezőgazdasági épületekkel, a hozzátartozó és vele kapcsolatos szántóföldekkel és rétekkel együtt augusztus hó 8-án d. e. 10 órakor a városház tanácstermében árverés útján el fog adni. Kikiáltási ár a földeknél holdankint 500 korona, melynek 10%-át kell az árverezőnek letenni az árverésen.

— **Takarékoskodás.** Nohát ezt is megkezdik már a városházán — a szegényeken. A szegényalapról eddig mintegy kétszáz szegény kapott állandó segélyt. Ez azonban állítólag akkora teher a szegényalpra, hogy nem bírja meg, ezért a segélyeket részben megszüntetik, részben leszállítják. Egy kicsit furcsa az eset. Vagy szegény az a szegény vagy nem. Ha szegény biztosítani kell megélhetésének lehetőségét, ha pedig nem szegény, miért kapott segélyt eddig? A haszontalanul elköltött ezrekből milyen szépen lehetne segélyezni most a szegényeket. Ugy-e?

— **Tűzvész.** A szomszédos Lenge községben a mult héten nagy tűz volt. Tizenkét ház teljesen leégett. A tűznek egy menyecske volt az okozója, aki kenyeret süített és a kéménylyukat ronggyal tömte el. A rongy lángba borult és ettől fogott tüzet a szalma fődél. A mentés lassan haladt, mert a lakosság legnagyobb része távol a falutól mezei munkával volt elfoglalva. A mentésben a béalabányai tűzoltóság serényen segédkezett.

— **Tejfől kóstolás.** Mig az egész világ orvosai és kormányai azon törik a fejüket, hogy milyen módon mentsek meg az embereket a fertőző kórok veszedelmes bacillusaitól, addig a selmeci piacon markába nevet a — bacillus. Ugyanis a tejfől kóstolni szokták az asszonyok, hogy jó-e. Ez a kóstolás úgy történik, hogy a venni szándékozó beledugja az ujját a tejfőlös fazékba, s úgy izleli meg. De ez még hagyján, van a kóstolgatásnak veszedelmesebb fajtája is. Többnyire egy fakanál van a tejfőlös fazékban, ezzel vesz ki a vevő a szájába, azután azon mód visszateszi a fazékba; ugyanezt csinálja tiz-husz asszony, szakácsné stb. Azt talán nem is kell kifejteni, hogy ez nemcsak izléstelen, de egészségügyi szempontból veszedelmes dolog is. — Fölhívjuk rendőrségünk figyelmét erre a dologra. De a közönség maga is segíthet magán, ne cselekedjék úgy és ne engedje, hogy így cselekedjenek. Meg lehet azt a tejfőlöt kóstolni úgy is, hogy az eladó egy fakanállal a vevő ujjára cseppent belőle. Aki pedig megengedi, hogy az előbb leirt veszedelmes módon kóstolgtatják a tejfölöt, attól ne vegyen senki.

— **Olcso lakás.** A kálvária alatt levő 5 hold területű u. n. Probiergarden nevű telek a rajta levő lakással együtt július hó 5-én d. e. tíz órakor árverés útján bérbe lesz adva a városház tanácstermében aug. hó 1-től kezdődőleg. Az 5 holdas telek jövedelmei a lakoház bérét teljesen fedezik. A bérlő tehát ingyen lakásra tehet szert.

— **Vadászati jog.** Városunk tulajdonát képező vihnyei vadászati jog 1907. évi augusztus hó 1-től kezdődő három évre július 5-én d. e. 10 órakor a városház tanácstermében megtartandó árverésen bérbe lesz adva. Kikiáltási ár 22 korona.

IFJUSÁG.

Tennisz verseny. Az Atletikai Klub jul. 28-án házi hendikep tennisz versenyt rendezett, melyen az első díjat Fiedler I., a másodikat Ásbóth P. nyerte el. 29-én a zólyomi Sport Egylet, a besztercebányai Sport Klub s a selmeci Atlétikai Klub versenyezett egymással. A verseny a következő eredménnyel folyt le. Férfi egyes: I. Bácsy O. (besztercei). II. Ásbóth P. Női egyes: I. Dohnányi M. (besztercei), II. Fizély I., ki jelenleg a legjobb hölgyjátékosunk s hogy Dohnányi M.-val szemben második maradt, annak oka az volt, hogy már régóta nem játszott. Ennek ellenére is minden tréning nélkül oly szép játékot produkált, hogy a nagyszámu jelenlevő teljes elismeréssel adózott Fizély I. honkának. Vegyes páros: I. Dohnányi M., Bácsy O., II. Fizély I. és Fehr G. Férfi páros: I. Fehr G. és Ásbóth P. II. Klamarik T. és Bácsy O.

A díjakat Hermann Miksáné urasszony osztotta ki. Az első díj nagy ezüst érem volt arannyal díszítve a férfi egyes nyertese számára, a második nagy ezüst érem. A többi számoknál első díjként díszített ezüst érem, másodikként ezüst érem szerepelt. A díjkiosztásnál Hermann Miksa tartott beszédet, megemlékezvén azon negligálásról, melyben az ifjuság s a közönség részesíti a sportokat, főleg pedig a tenniszt. Buzdította a jelenlevőket a sportok további kultiválására. — Este 8 órakor társas vacsora volt a Vigadóban, utána 1/21-ig táncmulatság, mely több okból nem sikerült.

A főiskolai segélyegylet választmánya f. hó 1-én tartotta rendes havi ülését Bartha Béla dr. főiskolai tanár elnöklésével. Az ülésen elhatározták, hogy az új tisztikar megválasztását a főiskolai tanácshoz bejelentik megerősítés végett. Megszavazták a július hóban kiosztandó segélyeket is. Tizenhét ifjunak szavaztak meg segélyt 165 korona összegben.

MULATSÁGOK.

Népünnepély. A gyermekbarát egyesület június 29-én tartotta meg utolsó gyűlését, melyen tudatták a városi vigadó összes helyiségeiben és kerthelyiségeiben július hó 7-én tartandó kerti ünnepély részleteit. Két pénztárt szerveztek egy-egy pénztárossal s ellenőrrrel. Az elnökség bejelentette, hogy 500 ivópoharat s olcsó evőszközöket rendelt a közönség érdekében. Az ivópoharak 20 fillérért kaphatók majd a kimérési sátraknál. Bizottságot küldtek ki továbbá, mely a sátrak építésére és díszítésére fog felügyelni. A kölcsönadott edényekre a kölcsönadó nevét alul reá fogják írni, hogy az ünnepély után kiki hozzájusson a maga edényéhez. A kert különböző pontjain az elnökség hosszú asztalokat fog felállíttatni közönség kényelmére, a sátrak mellett azonban nem. A rendezési költségek eddig mintegy 1000 koronába kerültek, melybe bele van számítva a tűzijáték rovatán szereplő 312 korona is. A népünnepélyre vonatkozólag a következő értesítést vettük:

A rendezőség megfeszített erővel dolgozik a siker érdekében. A jegyek rohamosan fognak, úgy hogy első nap a jegyekből 500-at adtak el. Értesíti a rendezőség a t. közönséget, hogy csakis a bazar elárulásánál nem fogadnak el felülfizetést és pedig egyrészt a könnyebb elszámolás végett, másrészt, hogy a legkisebb *pumpolás* eshetősége is ki legyen zárva, hogy ott mindenki jól érezhesse magát, oda bátran eljöhessen; ellenben elfogad a rendezőség felülfizetéseket a belépőjegyek megváltásánál. Ezek a felülfizetések jegyeztetnek és hírlapilag nyugtáztatnak is. A jegyek vásárlásánál eddig a következő felülfizetések folytak be. Nikl János bányatanácsos 1 kor. 20 fill., Tornya Béla, Desseffy Elek, Mihalusz Ede, Kuppan János, Plattthy Antal, Andreidesz József 40—40 fill., Kuntzl Aladár 20 fill. Adományokat újabban a következők adtak: Goldner Adolf, Weisz Ignác, Dukász Gyula, Marschalkó Gyula, Magdiés János borbélyüzlete, Weiner Lipót és az állami alkalmazottak fogyasztási szövetkezete elárúsítandó tárgyakban. — Pénzadományokat tettek: Margócsi gyógyszerár 20 kor., Pósch Adolf mérnök (Bpest.) 3 kor., Szájbelyi Szidónia, Csányi Ottó 2—2 kor., Flórián János 4 kor., Goldmann Jakab utazó (Budapest) 1 kor. Küldött ezeken kívül 2 üveg pezsgőt, 1 üveg maderát és 1 üveg cognakot a budapesti Foncier biztosító intézet helybeli főügynöksége is. A rendezőség külön felkéri a közönséget, hogy kutyákat ne hozzon magával, mert tekintettel a sok résztvevőre és a gyermekekre, ezeket még porázon vezetve sem bocsájthatja be a kertbe. Külön felhívjuk a közönség figyelmét a szabad színpad 12 pontból álló élvezetes műsorára.

— **Jogászmulatság.** A selmeci bányai jogász ifjuság e hó végén Vihnyén kedélyesnek ígérkező táncmulatságot fog rendezni, melyre az előkészületek lázasan folynak

APRÓSÁGOK

A vízvezeték.

A hivatalos közlöny nem is olyan nagyon unalmas olvasmány. Abban olvassuk, hogy: 1869 óta vajudik Selmecbánya város vízvezeték ügye s jóformán ma is ott áll, ahol ezelőtt negyven esztendővel. Egész irattára van a vízvezeték ügyében kelt aktáknak. Papiroson tehát megvan a vízvezetékünk. Sajnos azonban ezt a vízvezetékünket nem lehet használni sem ivásra, sem mosásra, sem ipari célokra.

Azt mondja a közlöny, hogy őseink mesterséges uton teremtettek vizet. Felfogták az ég csatornáiból lehulló áldást, összegyűjtötték, tavakat csináltak és volt vizük ivásra.

Amint látni méltóztatik ami uraink egész jó uton haladnak. Negyven év múlva rájönnek, hogy őseink okosabb emberek voltak mint ők és — tóvizet fognak adni. Ha eddig valaki ily irányban mert volna érvelni, nagyon csunyát látott volna Kapp Jakab dr.-tól, aki nálunk a közegészségügy őre.

A kapitányságon már dolgoznak egy szabályrendeleten, amelyben az is benne lesz, hogy: 1. a tavakba köpködni tilos, 2. fürödni csak hermetikusan záródó uszónadrágokban szabad, 3. a szennyes ruhát csak tiszta korában szabad mosni, 4. a fürdőközönség a vízbelépés előtt köteles orrát alaposan kifújni, 5. a szarvasmarhák csak strimfliben léphetnek a vízbe és úgy is csak melső részükkel, 6. aki szándékosan vagy gondatlanságból a tóba akar futni, azt köteles a rendőrségen bejelenteni. 7. a rendőrség a tavaknál posztot áll.

A rendőrség létszáma szaporíttatni fog, az alkapitányi állás betöltetik. Vagy talán szűrő medencéket is akarnak csinálni? Uraim! irtalmazzanak és ne csináljanak ezen a téren semmit.

»Őseink megmutatták az utat és módot, hogy mikép juthatunk vízhez, ezt az utat és módot kell követnünk. A régi módszer az egyetlen lehetséges, ezt kell igénybe venni — vízvezeték nélkül.

Őseink határozottan bölcsőbbek voltak, mint Önök.

Selmecbánya

és

Hont vármegye

közügyeinek

őszinte és bátor

szószólója

a

Selmeci Ujság.

Szerkesztőség:

Selmecbánya, Deák Ferenc-u. 2.

Kiadóhivatal:

Nádossy Ferenc Zólyom,

hová a hirdetési díjak s vidéki

előfizetési pénzek küldendők.

!! Eladó cimbalom !!

Egy APPEL-féle csaknem új cimbalom eladó. Nemkülönb a következő

:: :: könyvek: :: ::

Egyetemes regénytár 64 kötet. Remekírók képeskönyvtára. Brockhaus Conversations Lexikon 15 kötet. Hager Handbuch der Pharmaceutischen Praxis 3 kötet. Műveltség könyvtára 1 kötete. Új idők több évi folyama.

Cimet a kiadóhivatal ád.

Önműködő tűzoltó.

„PLUVIUSZ“ a legjobb és a legolcsóbb kézi tűzoltó gép.

Mindenkor kész a használathoz. Bárki, sőt gyermekek és beteg emberek által is igen könnyen kezelhető.

Tűzveszély esetén, a fogantyú alatt lévő gombra egy ütés elegendő s a gép kb. 14 méter távolságra viszi sugarát.

A 8 ltr. ürtartalmu „Pluviusz“ gép olt: petrolumot, kátrányt, szeszt, benzint, fát zsindehyt, szénát, szalmát és bármilyen anyagból keletkezett tüzet.

Használat után minden laikus egy perc alatt képes a gépet újra megtölteni Egy »PLUVIUSZ« készülékkel alávetem magam bármilyen tűzpróbának.

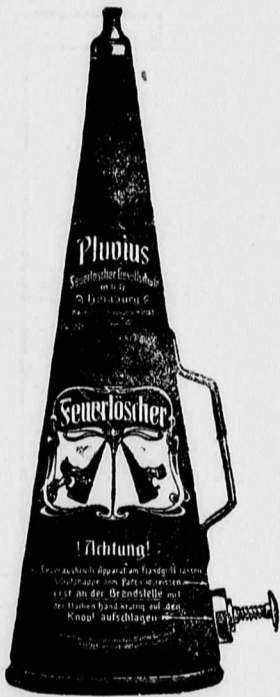
Közelebbi adatokkal szívesen szolgálók.

Tisztelettel

BERGER EDE

a „PLUVIUSZ“ tűzoltó készülékek
építő társaság

Magyarországban egyedüli képviselője.

715. 2—1.

Uj találmány! Tyukszemirtó.

Sztán János vasuti kocsirendező tyukszemirtót talált fel, mely őt magát sok évi szenvedéstől szabadította meg. Számosan tettek már próbát vele s nagyon sok barátja hálás neki, amiért e szerrel kigyógyította.

A zsiradékkal naponta 2-szer kell bekenni a tyukszemet, vagy megke-ményedett bőrt s azt **4 nap alatt gyökeresen** kiirtja.

Egy kis doboz ára 60 fillér

Megrendelhető, illetve kapható a fel-találónál:

Sztán Jánosnál Zólyom.

Ezen kívül kapható Selmecebányán: ifj. Weisz Samu üzletében (Kisvásártér.)

!!!

Kiadó lakás.

A Felső Rózsa-u.-ban levő
Pós-féle házban
egy 3 szobából, konyhá-
ból élés- és fakamrából
álló lakás augusztus 1-re ki-
adó. Bővebbet ugyanott, vagy
Barok Ferenc kereskedésében.

Jó házból való 14 éves fiút

tanulónak

:: fűszerüzletébe felvesz ::

MILLMANN GÉZA VÁC.

Eladó ház.

Zólyomban, a Fürdő-u.-ban
egy emeletes ház eladó. Cim
a kiadóhivatalban

Igen tisztelt háziasszony!

— Tegyen kísérletet a —
MUNK-féle elsőrendű

szinszappannal.

Hatása páratlan!

VÉDJEGY: Orrszarvu és kaza.

MUNK SIMON

szappangyáros Saybusch 10. szám. Alapított 1846.

SZLIÁCS vasuti állomás.

Zólyomvármegye — Felsőmagyarország — leg-
előrendű női fürdője. A continens egyedüli
természetes vasas hőforrása. Az idény május
15-től szeptember 30-ig tart. A saját kezelés alatt álló
Radvánszky-féle épületek házcsoportjában 2 legmo-
dernebbül berendezett 120 lakószobát magában fog-
laló szálloda, melyek közül a „BRISTOL“ 1902-ben
teljesen ujonnan lett felépítve: (egy családi villa,
egy étterem.) E házban lakik dr. Grünwald kir. tanácsos
orvos is. Ugy az elő-, mint az utóidény alatt 40 00 ár-
kedvezmény. Lakásmegrendeléseket és mindennemű
tudakozódásokat azonnal elintézt a Radvánszky házak
gondnoka.

BERNÁTH BÉLA
SZLIÁCS.

Aki Budapestre jön, ide megy!

ÁMOR NAGYKÁVÉHAZ

(ezelőtt Beliczay)

Budapest, Nagymező-utca 7. sz.

Tulajdonos: KANZLER GYULA

Naponta: Kis Parádi Náci hí-
res szólista teljes zenekara hang-
versenyez.

Minden idegen nézze meg!

Budapest látványossága!

Gyönyörű látványosság!

793.

Eladó üzlet és ház.

Losoncon 51 év óta fennálló fűszer- és
vegyeskereskedés házzal együtt, eset-
* * leg a ház magában is * *

!! Eladó !!

Bővebb felvilágosítással szolgál:

özv. Szlávi Lajosné.

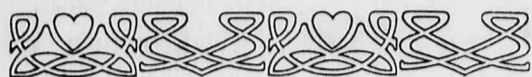
816. 3—1.

Nádosy Ferenc Zólyom.

Motorerőre berendezett könyvnyomda.

Könyvkötészet. Nyomtatvány-raktár. Ruggyanta-bélyegzők. Lapkiadóhivatal.

TELEFON 11.

MODERN GÉPEKKEL,

□ nagymennyiségű □

□ BETŰANYAGGAL □

◦ felszerelt motorerőre berendezett ◦

KÖNYVNYOMDÁM

minden e szakmába vágó munkát

≡ gyorsan s pontosan szállit. ≡

▽△▽

Vállalatom a kor színvonalán áll s

a felvidék egyik elsőrangú könyv és

≡ műnyomó intézete. ≡

△▽△

Munkáim izléses, pedáns kivitelére

≡ nagy gondot fordítok ≡

ÓVÁS

A rég óta kitűnően bevált
GREENSILL-féle

SZÁJVIZET

utánozzák! Amelyen e törv. véd-
jegy nincsen, azt utasítsuk vissza.

Kapható minden gyógytárban,
drogériában és jobb illatszer-
kereskedésben.

2 db Selmeci, 2 db Bars-
szentkereszti és 1 db Zólyomi
takarékpénztári részvény

:: jutányos áron eladó. ::

Bővebbet a Selmeci Népbankban.

A SELMECZI UJSÁG

egyes számai

Özv. Till Dénesné

Dohány és szivar tözsdéjében kaphatók.

**A VILÁG LEGNAGYOBB
Kinematográf és Filmgyártása!**

Naponkint 70 kilométer Filmet állit elő.

PATHÉ FRÉRES

Budapest, IV. ker., Ferenciek-tere 4. szám.

Sürgöncim: Pathéfilm Budapest. Telefon szám 89 - 01.

Készülékek, filmek eladása és filmkölcsonzó-intézet.